

Sinds drie jaar kiezen minder leerlingen aardrijkskunde in de bovenbouw havo en vwo. Zo niet op de Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur. In een gesprek met Theo Hoebink en zijn aardrijkskunde-collega's proberen we te achterhalen waarom op deze school wel lukt wat elders zo moeilijk gaat.

Het geheim van de sectie

Sinds 2007 is aardrijkskunde geen verplicht vak meer in het havo- en vwo-profiel Economie en Maatschappij. In plaats daarvan is het een keuzevak in de profielen Economie en Maatschappij, Cultuur en Maatschappij, en Natuur en Gezondheid. Een landelijke peiling in 2007 over de vernieuwde Tweede Fase wees uit dat de keuze voor aardrijkskunde in de havo is teruggelopen van 45% naar 36% en in het vwo van 40% naar 30%.

Op heel wat scholen beamen aardrijkskundedocenten dat het slecht gaat met de keuze voor hun vak. Zo niet Theo Hoebink van de Katholieke Scholengemeenschap Etten-Leur. Vooral in 2009-2010 scoorde de aardrijkskundesectie op zijn school goed: bijna de helft van alle vwo'ers koos aardrijkskunde in het pakket (grafiek). Zat de havo

ongeveer rond het landelijk gemiddelde van 2007, het vwo scoorde duidelijk beter. Toeval of vanwege een bijzondere benadering die navolging verdient? Op bezoek in Etten-Leur spraken we een groot deel van de sectie aardrijkskunde, een mix van jonge en oudere docenten en van eerste- en tweedegraders.

Sjors Kurvers: 'Uitstraling is belangrijk, dat merken leerlingen, en verder moet je elkaar binnen de sectie inspireren. We gaan ook niet om 3 uur 's middags naar huis. Docent zijn is meer dan lessen draaien.'

Theo Hoebink: 'We hebben een sterk verjongde, collegiale en ondernemende sectie. Verder hebben we als aardrijkskundedocenten door onze inzet voor de school intern een goede naam opgebouwd en het voor elkaar gekregen dat aardrijkskunde een verplicht vak is binnen het profiel Cultuur en Maatschappij.'

Yvonne van Haaren, sectieleider onderbouw: 'We doen veldwerk in Hei-en Boeicoop, we praten onderling over ons werk en vullen elkaar aan. De sectie is geen los zand maar een warm nest waarin nieuwe mensen welkom zijn. En belangrijk: nieuwe collega's zetten we niet in de lastige klassen.'

Nieuwkomer Michael van Vlaenderen: 'Ik krijg de kans er langzaam in te groeien.'

Eigen sectieruimte

Reinier Geurts: 'Wij werken echt samen op en boffen met een grote eigen sectieruimte waarin we onze spullen kunnen opbergen en

'We gaan niet om 3 uur 's middags naar huis'

kunnen werken. Wij vergaderen minimaal tweemaal per jaar bij een van ons thuis; dat versterkt de onderlinge band. En bij het aantrekken van nieuwe collega's hebben we een belangrijke inbreng, want we vinden het erg belangrijk dat ze in het team passen.'

Terwijl we zitten te praten komen er regelmatig aardrijkskundecollega's binnenvallen. Ze zoeken een plaatsje aan de grote tafel en praten gemakkelijk mee. Ook Cynthia Paulissen noemt als sterk punt van de sectie het enthousiasme van haar collega's en de aandacht voor buitenschoolse activiteiten. Zelf maakte ze met haar 5 havoklas onlangs een geslaagde fietsexcursie door Etten-Leur in het kader van het thema Leefomgeving.

Theo Hoebink zit als senior te genieten van de verhalen aan tafel. Het succes van deze aardrijkskundesectie schuilt volgens hem in een heleboel dingen: ze wisselen veel ideeën uit, werken met eigen materialen en zijn niet al te afhankelijk van schoolboeken. Ze gebruiken afwisselende werkvormen en werken vanuit actief leren. Nieuwkomers in de sectie worden goed opvangen en wie veel verstand heeft van bijvoorbeeld ICT helpt collega's die daar minder bedreven in zijn.

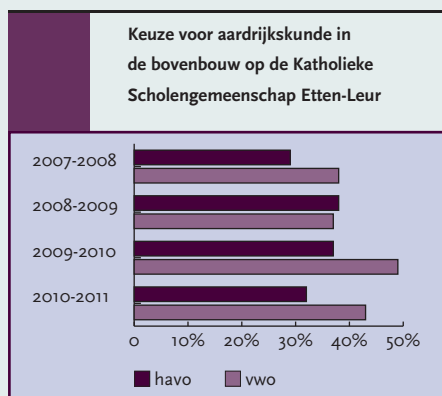

FOTO: JOOP VAN DER SCHEE

Voorgrond v.l.n.r.
Sjors Kurvers, Menno
Tuller, Andre Lievens en
Reinier Geurts.
Achterste rij v.l.n.r.
Theo Hoebink, Michael
van Vlaenderen, Jessica
Nagtzaam, Yvonne van
Haaren en Elles Otten.

Wat precies de doorslag geeft voor leerlingen om aardrijkskunde te kiezen is moeilijk te bepalen, maar enthousiaste leraren zijn zeker belangrijk. Dat hoor je ook in de gesprekken met leerlingen – niet alleen in Etten-Leur.

Dat je als docent beter functioneert in een goed team, bewijst de sectie aardrijkskunde in Etten-Leur. Rob van der Vaart schreef het jaren geleden in een van zijn columns in *Geografie*: nu het onderwijs steeds meer een zaak is van de scholen, en leerlingen kunnen bepalen of ze al dan niet aardrijkskunde kiezen, ligt de bal bij de sectie aardrijkskunde. •

Advertentie

MEESTERLIJK ONDERWIJS

BEVOEGDHEID TE GRAAD HALEN?

Bij Hogeschool Utrecht kun je doorstuderen voor een Master of Education voor de vakken aardrijkskunde, biologie, Duits, Engels, Frans, natuurkunde, Nederlands, Spaans en wiskunde. Kom naar een van de open dagen of kijk op www.ca.hu.nl > **masters** voor meer informatie.

ER VALT NOG
GENOEG TE LEREN

INSTITUUT
ARCHIMEDES
HOGESCHOOL
UTRECHT

Roeland van Westerop

column

Meegezogen in modder en boek

Dionne is verdiept in haar tekstboek. Ze gaat volledig op in het verhaal van Fateen die met z'n vader en broer naar Europa vlucht. Ze dobberen in een bootje op de Middellandse Zee en moeten nog een heel stuk naar Lampedusa. Hoever zou dat zijn, vraagt Dionne zich af als ik haar gedachten ruw onderbreek en informeer of ze het antwoord weet op vraag 2. Verschrikt kijkt ze op en ik realiseer me dat ik haar rustig had moeten laten lezen.

De boeken voor aardrijkskunde zijn prachtig mooi. Reisverhalen, foto's, achtergronden, landschappen, kaartjes – een mooier boek om uit te leren kun je je niet wensen. Dionnes reactie spreekt boekdelen. Zij was begonnen met lezen en miste mijn verdere uitleg totaal, puur omdat ze geboeid was door het boek.

De boeken voor aardrijkskunde zijn ook veel te duur – dat vertelde de financiële man van onze school. Landelijk geven scholen 32 euro per leerling uit aan aardrijkskundeboeken en dat is al meer dan bij andere vakken.

De school wil van onze prachtige boeken af, dat scheelt weer een paar euro

Onze sectie gaat daar nog eens 4 euro per leerling overheen. Daar zitten de atlanten nog niet eens bij. Mijn eerste reactie is dat dit wel meevalt; voor dat geld

heb je immers schitterende boeken. Helaas blijkt dit helemaal niet mee te vallen. De sectie moet hier dringend iets aan doen. Zo gaat de school immers failliet!

Gelukkig heeft de school al meegedacht over een oplossing. Schaf de boeken af en ga digitaal. Op internet is al heel veel materiaal, keurig samengesteld op kerndoel en tegen een geringe vergoeding beschikbaar. Tja, dat is waar. Ik roep zelf altijd dat het digitale lesmateriaal een verrijking is voor de lessen. Volg de *community* van Willem Korevaar en je weet hoeveel moois er is. Maar om het boek helemaal los te laten is wel een heel grote stap.

Ik pak het boek er zelf nog eens bij. Lees de namen van de mensen die het geschreven hebben. Niet de minsten. De foto's van landschapszones zijn zorgvuldig uitgezocht en juist geplaatst. Géén foto's door de middenrand van het boek. De teksten zijn op niveau en geven precies aan waarom humificatie zo belangrijk is. De landschapszones volgen elkaar op in woord en beeld en ik word meegenomen over de aardbol met de veranderende bodems. Ik ril bij de gedachte aan de ontdooiende permafrost en voel me meegezogen in de modder. Nu realiseer ik me dat wij met onze vruchtbare gronden toch wel 4 euro extra moeten kunnen betalen. Ze halen het geld maar weg bij de sectie wiskunde. Sommigen maken kan prima zonder boek! •